

4-PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN ZARAR: 1992 tarihli petrol kirliliğinden doğan zararın tazminine ilişkin uluslararası anlaşma çerçevesinde doğan zararlar sorumluluğun sınırlanabilir olmayacağı alacaklar arasındadır.

5-NÜKLEER ZARARLAR: Kapsam dışındadır.

6-GEMİ ADAMLARININ ALACAKLARI: Bir takım sosyal nedenlerle gemi adamlarının alacakları da 76 Konvansiyonu kapsamı dışında bırakılmıştır.

Sınırlı Sorumluluktan Yararlanamayacak Kişiler:

Şahsi fiil veya ihmalden doğan zararlar kasten yahut pervasızca meydana gelen hareketle ve muhtemelen böyle bir zarar geleceği bilinciyle sebebiyet vermiş olduğu ispatlanan kişinin sorumluluğu sınırlanabilir değildir. Buradaki kusur türüne kısaca PERVASIZCA HAREKET denir.

Bu hareketin iki unsuru vardır. İncelerken ilk olarak hareketin pervasızca bir hareket teşkil edip etmediğine, ikinci olarak da muhtemelen böyle bir zarar geleceği bilincinin olup-olmadığına bakılacaktır.

Pervasızca hareket dediğimiz kusur türü kast ile birlikte sınırlı sorumluluktan yararlanma hakkının kaybına yol açıyor. Sınırlı sorumluluktan yararlanma hakkının kaybı için şahsi kast, şahsi nitelikli kusur aranır.

DENİZ KİRLİLİĞİ

Petrol Kirliliğine İlişkin Uluslararası Sözleşme:

Petrol kirliliğine ilişkin 27 Kasım 1992 tarihli Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğuyla İlgili Milletlerarası Sözleşme vardır. (PETKIS) Bu sözleşme de aynı 1976 Konvansiyonu gibi MÖHTUK anlamında bir yabancılık unsuru aranmadan, doğrudan uygulanır. (TTK 1336 uyarınca) Konvansiyonun kapsamında gemilerden kaynaklanan petrol kirliliğinin neden olduğu zarar vardır. Konvansiyon anlamında gemi, günlük dilde tanker olarak adlandırdığımız, petrol yada petrol türevlerini taşımak üzere yapılmış yada sonradan bu amaçla tadil edilmiş her türlü gemi ve deniz aracıdır. Kirliliğe neden olan petrol, gemide yakıt olarak bulunabilir veya yük olarak taşınıyor olabilir. Bu kapsamda meydana gelen zararlar; kirliliğin direkt neden olduğu zarar olabileceği gibi, ayrıca koruma önlemlerinden kaynaklanan masraflar da bu kapsamda değerlendirilir. Petkis'in coğrafi sınırı bütün denizleri kapsamaktadır. Açık denizlerde buna dahildir.

Petkis Anlamında Sorumlu Kişi:

Kirlilikten doğan zarardan sorumlu kişi donatandır. Eğer gemi sicile kayıtlı ise sicilde görünen, sicilde kayıtlı değilse geminin maliki olan kişidir. Şahsi kusuru olsun veya olmasın, zararın meydana gelmesinden dolayı muhatap donatandır. Şayet malik dışındaki kişiler zarara kasten veya pervasızca bir hareketle neden olmuşlarsa bu durumda onlara da başvurulabilir. Sorumluluğun hukuki niteliği kusursuz sorumluluktur.

Sorumlu tutmak için kusur aranmadığı gibi sorumluluktan kurtulmak için kusursuzluğun ispatlanması gibi bir imkan da yoktur.

Ancak şu hallerde sorumluluktan kurtulunabilir:

- 1- Savaş, mücbir sebep vb haller
- 2- Üçüncü kişinin kastıyla zarara sebep olması
- 3- Yetkili idarenin seyir yardımcılara ilişkin kusuru.